

Plan wynikowy z wymaganiami edukacyjnymi na poszczególne oceny do przedmiotu wiedza o kulturze opracowany na podstawie programu i podręcznika Wydawnictwa Polskiego w Wołominie

Uwaga!

Wymagania na ocenę wyższą zawierają **wszystkie wymagania** na ocenę niższą.

Temat (rozumiany jako lekcja)	Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca
1. Wiedza o kulturze -zbyteczna czy pożyteczna? -wprowadzenie do przedmiotu.	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> -zna główne cele, treści i funkcje przedmiotu wiedza o kulturze; - zna kryteria i sposoby oceniania osiągnięć przedmiotowych wiedzy o kulturze; - podaje przykłady rozwijania zainteresowań kulturowych i wymienia formy aktywności w kulturze. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - objaśnia ogólne znaczenia kluczowych pojęć związanych z przedmiotem oraz ustala ich pole znaczeniowe: cywilizacja, kultura, sztuka, wytwory kultury (dzieła sztuk/teksty kultury, zachowania, normy i zwyczaje, systemy wartości), kulturowe kody mediów. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> -przedstawia głos w dyskusji na temat celowości zdobywania wiedzy o kulturze i możliwości jej praktycznego zastosowania. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - uzasadnia cel przyswajania wiedzy o kulturze i zna przykłady jej praktycznego zastosowania. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> -wykazuje szczególnie zaangażowanie w realizację projektów związanych z treściami przedmiotu wiedza o kulturze; -przekracza wiadomościami i umiejętnościami treści zawarte w podstawie programowej.

<p>2. O wielopostaciowości i wielojęzyczności kultury - dawniej i dziś.</p>	<p>Uczeń: - zna etymologię oraz różne definicje słowa kultura, jej reprezentacje, obiegi; - stosuje określenia klasyfikujące i opisujące zjawiska kulturowe, np.: kultura duchowa i materialna, kultura regionalna, narodowa, europejska, globalna; kultura słowa, kultura obrazu, kultura audiowizualna, kultura wysoka, kultura popularna,</p>	<p>Uczeń: - omawia zjawisko wielopostaciowości i wielojęzyczności kultury;</p>	<p>Uczeń: -- podaje sposoby identyfikowania i klasyfikowania różnych obszarów kultury i reprezentujących je zjawisk, wytworów; -- zna i interpretuje / tworzy metafory kultury współczesnej, m.in.: kultura jako: „supermarket”, „komunikacja”, „labirynt”, „sieć”.</p>	<p>Uczeń: -interpretuje wybrane myśli, stwierdzenia, opinie na temat kultury; formułuje własną definicję kultury, korzystając z wcześniej poznanych objaśnień.</p>	<p>Uczeń: -wykazuje szczególne zaangażowanie w realizację projektów związanych z treściami przedmiotu wiedza o kulturze; - przekracza wiadomościami i umiejętnościami treści zawarte w podstawie programowej.</p>
---	---	--	--	--	--

	<p>kultura młodzieżowa itd.</p> <p>- wymienia dyscypliny naukowe zajmujące się badaniem kultury.</p>				
<p>3. Znaki i symbole w kulturze jako wyzwanie do odszyfrowywania i aktualizowania znaczeń.</p>	<p>Uczeń:</p> <p>- posługuje się wyrażeniami: kultura symboliczna, kultura profesjonalna, kultura ludowa, kultura młodzieżowa, kultura „wysoka” , kultura „popularna” itd. ;</p> <p>- rozpoznaje, interpretuje znaki i symbole odnajdowane w wybranych</p>	<p>Uczeń:</p> <p>- zna zasady poruszania się w świecie symbolicznych znaczeń(symbolika kolorów, gestów, przestrzeni, konfiguracji, rekwizytów itd. - ich związek z epoką).</p>	<p>Uczeń:</p> <p>wyjaśnia związek kultury ze światem znaków i symboli oraz kategorią: homo symbolicus.</p>	<p>Uczeń:</p> <p>- posługuje się wyrazami i wyrażeniami: etnocentryzm, pluralizm i relatywizm kulturowy, ksenofobia, subkultura, kontrkultura; podaje przykłady występowania tych zjawisk w przeszłości i współczesności ; formułuje własną opinię na ich temat.</p>	<p>Uczeń:</p> <p>-wykazuje szczególnie zaangażowanie w realizację projektów związanych z treściami przedmiotu wiedza o kulturze;</p> <p>-przekracza wiadomościami i umiejętnościami treści zawarte w podstawie programowej.</p>

	dziełach sztuki;				
4. Kultura czasów prehistorycznych i nawiązania do niej w czasach współczesnych.	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> -określa czas trwania oraz cechy charakteryzujące kulturę wspólnot pierwotnych; - wymienia przykłady zabytków sztuki pierwotnej; 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zna wyznaczniki i funkcję sztuki w czasach przedhistorycznych; - redaguje wypowiedź o człowieku i kulturze, inspirowaną treścią malarstwa jaskiniowego; 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wskazuje przykłady nawiązywania do kultury prehistorycznej w czasach współczesnych; objaśnia znaczenie wyrażenia:cywilizacja obrazkowa; 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> -wykazuje zainteresowanie pradziejami sztuki poprzez jedną z dowolnych form aktywności, np. lekturę publikacji naukowych, popularnonaukowych, prasowych,internetowych,sporządzenie plakatu itp. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wykazuje szczególne zaangażowanie w realizację projektów związanych z treściami przedmiotu wiedza o kulturze; -przekracza wiadomościami i umiejętnościami treści zawarte w podstawie programowej
5. Dziedzictwo kulturowe starożytności.	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zna osiągnięcia kulturowe starożytnego kręgu klasycznego oraz jego znaczenie dla rozwoju kultury europejskiej; -wymienia 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> -zna ustalenia dotyczące cezur starożytności w dziejach kultury. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> -wylicza starożytne kręgi cywilizacyjne; wskazuje podobieństwa i różnice między nimi. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> -przedstawia samodzielnie zdobyte informacje (ciekawostki),materiały ilustracyjne na temat dowolnie wybranych zabytków starożytnej kultury uzasadnia ich obecność na liście „siedmiu cudów świata”. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> -wykazuje szczególne zaangażowanie w realizację projektów związanych z treściami przedmiotu wiedza o kulturze; -przekracza wiadomościami i

	<p>największe zdobycze kulturowe pierwszych cywilizacji;</p> <p>-wymienia zjawiska oraz wydarzenia przełomowe, charakterystyczne dla czasów starożytnych.</p>				<p>umiejętnościami treści zawarte w podstawie programowej.</p>
<p>6. W kręgu średniowiecznej kultury i sztuki.</p>	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zna ramy czasowe średniowiecza ; -zna najważniejsze style artystyczne w sztuce średniowiecza - styl romański i gotycki. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wskazuje źródła inspiracji, dominanty tematyczne w średniowiecznej sztuce oraz charakteryzuje jej misję kulturową; -wskazuje różnice; podaje przykłady 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - dostrzega różnice między starożytną a sztuką średniowieczną; -potrafi „czytać” znaki i symbole uobecnione w średniowiecznych dziełach sztuki; nazywa i uzasadnia przeżycia 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - omawia przykłady nawiązywania do kultury średniowiecza w czasach współczesnych (np. subkultura gotów; reaktywacja turniejów rycerskich, restauracja średniowiecznych zamków itp.) 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> -wykazuje szczególne zaangażowanie w realizację projektów związanych z treściami przedmiotu wiedza o kulturze; -przekracza wiadomościami i

		<p>średniowiecznych zabytków reprezentujących różne dziedziny sztuki; odczytuje ich alegoryczne i symboliczne znaczenia;</p> <p>-wyjaśnia związek sztuki średniowiecznej z przewodnimi ideami epoki ;</p> <p>-redaguje wypowiedź nt.: Mroki czy blaski średniowiecza - moje refleksje inspirowane „epoką katedr”.</p>	inicjowane kontaktem ze sztuką średniowiecza.		umiejętnościami treści zawarte w podstawie programowej.
7. Genialni, wszechstronni, niezapomniani,.....,..... ,..... –artyści renesansu	Uczeń: -zna granice wyznaczające	Uczeń: -wskazuje źródła twórczej inspiracji	Uczeń: - porównuje sposoby	Uczeń: -analizuje i interpretuje wybrane dzieła renesansowe;	Uczeń: -wykazuje szczególne

<p>i ich dzieła.</p>	<p>czas trwania renesansu;</p> <ul style="list-style-type: none"> - wymienia najbardziej charakterystyczne dla epoki wydarzenia historyczne, idee, wartości, zjawiska artystyczne oraz ich twórców; - rozpoznaje w dziełach sztuki renesansowej właściwe dla epoki idee, motywy, konwencje; - zna słynnych artystów renesansu oraz ich dzieła (wybrane); - wskazuje atrybuty 	<p>oraz uzasadnia przyczynę popularności;</p> <ul style="list-style-type: none"> - określa relacje między kulturą odrodzeniową a średniowieczną i starożytną – porównuje, wyciąga wnioski na ten temat. 	<p>średniowiecznego i renesansowego stylu w sztuce sakralnej (np. sposób przedstawienia Sądu Ostatecznego) wskazuje i uzasadnia różnice, formułuje wnioski na ten temat;</p> <ul style="list-style-type: none"> - na wybranych przykładach dzieł sztuki renesansowej omawia sposoby ich nawiązywania do wzorów antycznych. 	<p>podaje przykłady – sposoby i motywy nawiązywania do nich przez twórców innych epok (np. Z. Herbert, Mona Liza).</p>	<p>zaangażowanie w realizację projektów związanych z treściami przedmiotu wiedza o kulturze;</p> <ul style="list-style-type: none"> - przekracza wiadomościami i umiejętnościami treści zawarte w podstawie programowej.
----------------------	--	--	---	--	---

	<p>„człowieka renesansowego”</p> <ul style="list-style-type: none"> - zbiera informacje na temat zabytków renesansowych w najbliższej okolicy. 				
<p>8. Bogactwo stylów i sprzeczności w sztuce barokowej.</p>	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> -zna genezę baroku, sposoby identyfikowania i wartościowania epoki, jej wyznaczniki oraz znaczenie w dziejach kultury; - rozpoznaje cechy stylu barokowego, jego nurty i opozycyjny charakter wobec sztuki renesansowej; - podaje główne 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> -wyjaśnia zjawisko i podaje przykłady syntezy sztuk w epoce baroku; -wskazuje właściwości (głównie synkretyzm) oraz znaczenie barokowej kultury sarmackiej w XVII-wiecznej Polsce; -omawia i uzasadnia zjawisko stylistycznego zróżnicowania w 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> -charakteryzuje sposób nawiązywania do tradycji antycznych i biblijnych w sztuce baroku; -odczytuje alegoryczne znaczenia w malarstwie barokowym; 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> -identyfikuje cechy barokowych stylów w różnych dziedzinach sztuki; -przedstawia własną opinię na temat stylu barokowego. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> -wykazuje szczególne zaangażowanie w realizację projektów związanych z treściami przedmiotu wiedza o kulturze; -przekracza wiadomościami i umiejętnościami treści zawarte w podstawie programowej.

	<p>motywy, idee oraz źródła inspiracji sztuki barokowej;</p> <p>-zna wybranych twórców barokowych oraz ich zasługi dla rozwoju kultury;</p>	<p>sztuce baroku (wyznaczniki manieryzmu, klasycznego baroku i rokoko).</p>			
<p>9. Spod znaku prostoty, harmonii i antycznego piękna – sztuka oświeconego klasycyzmu.</p>	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> -określa genezę, ramy czasowe i wyznaczniki oświecenia w kulturze europejskiej; - wymienia kluczowe idee, wartości i kierunki artystyczne (klasycyzm, sentymentalizm) znamienne dla sztuki 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia znaczenie określenia „klasyczny” (i jemu pokrewne), podaje przykłady językowego stosowania tych pojęć; - omawia zdobycze muzyki i jej twórców w sztuce oświeceniowego 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> -wskazuje różnice między nurtami sztuki oświeceniowej; dokonuje ich identyfikacji w wybranych dziełach sztuki; -wymienia przełomowe dla dziejów kultury wydarzenia artystyczne w oświeceniowej Europie (gł. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> -odnajduje w kulturze współczesnej przykłady obecności i nieobecności oświeceniowych ideałów i określa ich funkcje. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> -wykazuje szczególne zaangażowanie w realizację projektów związanych z treściami przedmiotu wiedza o kulturze; -przekracza wiadomościami i umiejętnościami treści zawarte w podstawie programowej.

	oświeceniowej; określa ich właściwości oraz podaje przykłady występowania w sztuce epoki;	klasycyzmu; - zna polskie i europejskie zabytki architektury klasycystycznej; -omawia zjawisko królewskiego mecenatu artystycznego w kulturze polskiego oświecenia;	twórczość „klasyków wiedeńskich”; rozwój sztuki baletowej); -omawia zjawisko królewskiego mecenatu artystycznego w kulturze polskiego oświecenia.		
10. Przewodnie idee, motywy i romantyczne fascynacje.	Uczeń: - zna charakterystyczne właściwości romantycznego światopoglądu, jego genezę i odzwierciedlenie w kulturze; - wskazuje źródła twórczych inspiracji romantyków (m.in.dążenia	Uczeń: -w oparciu o wybrane przykłady tekstów kultury wyjaśnia zjawisko romantycznej syntezy sztuk; -wykazuje zainteresowanie sztuką ludową; odwołuje się do tradycji polskiej folklorystyki;	Uczeń: -dzieli się wrażeniami – przeżyciami i refleksjami doznawanymi pod wpływem obcowania ze sztuką romantyczną (np. muzyką Chopina, malarstwem Friedricha itp.) -poprzez odwołanie	Uczeń: -przedstawia własną opinię na temat romantycznego światopoglądu i jego kultury.	Uczeń: -wykazuje szczególne zaangażowanie w realizację projektów związanych z treściami przedmiotu wiedza o kulturze; -przekracza wiadomościami i umiejętnościami treści zawarte w podstawie

	<p>niepodległościowe narodów, sprzeciw wobec ideałów oświecenia, ludowość antynomiczna jedność świata, itd.) ;</p> <p>-przywołuje nazwiska sławnych twórców romantycznych (polskich i europejskich) oraz ich zasługi dla rozwoju kultury.</p>		<p>do wybranych dzieł sztuki romantycznej wskazuje ich związek z przewodnimi ideałami epoki.</p>		<p>programowej.</p>
<p>11. W kręgu twórczości polskich romantyków.</p>	<p>Uczeń: -dostrzega oraz uzasadnia odrębność i oryginalność polskiego</p>	<p>Uczeń: -wskazuje związek polskiej sztuki romantycznej z tradycją i kulturą narodową.</p>	<p>Uczeń: -podaje przykłady nawiązywania do romantyzmu w czasach współczesnych.</p>	<p>Uczeń: -omawia i ocenia przykłady nawiązywania do romantyzmu w czasach współczesnych.</p>	<p>Uczeń: -wykazuje szczególne zaangażowanie w realizację projektów związanych z</p>

	romantyzmu;				treściami przedmiotu wiedza o kulturze; -przekracza wiadomościami i umiejętnościami treści zawarte w podstawie programowej.
12. Od romantyzmu do realizmu,naturalizmu i kolejnych,„-izmów”w sztuce poromantycznej.	Uczeń: -nazywa nowe kierunki artystyczne, takie jak realizm, naturalizm; wymienia ich charakterystyczne cechy, rozpoznaje obecność w wybranych dziełach sztuki; -wymienia i charakteryzuje główne kierunki artystyczne w	Uczeń: -wskazuje przewartościowania w sztuce II poł. XIX w. ;dostrzega ich opozycyjność wobec romantyzmu; --charakteryzuje sytuację kulturową przełomu XIX i XX stulecia oraz dostrzega jej odzwierciedlenie w dziełach sztuki; - przedstawia	Uczeń: -omawia sposoby i przyczyny zrywania z romantyczną tradycją w sztuce realizmu i naturalizmu;	Uczeń: -analizuje i interpretuje wybrane realizacje artystyczne impresjonistów, symbolistów, ekspresjonistów.	Uczeń: -wykazuje szczególne zaangażowanie w realizację projektów związanych z treściami przedmiotu wiedza o kulturze; -przekracza wiadomościami i umiejętnościami treści zawarte w podstawie programowej.

	<p>sztuce przełomu wieków (gł. impresjonizm, secesja, symbolizm, ekspresjonizm), zna ich reprezentantów;</p> <p>-przywołuje nazwiska czołowych reprezentantów nowych kierunków w sztuce poromantycznej;</p>	<p>założenia artystyczne impresjonizmu, secesji ,ekspresjonizmu i symbolizmu.</p>			
13. Panorama sztuki XX wieku.	<p>Uczeń: -zna charakterystyczne dla kultury XX wieku tendencje artystyczne i nowe dziedziny sztuki; odwołuje się do nurtów</p>	<p>Uczeń: -dostrzega współwystępowanie stylów i przenikanie sztuk w XX-wiecznej kulturze; omawia to zjawisko na wybranych przykładach;</p>	<p>Uczeń: -omawia i uzasadnia stylistyczne różnicowanie XX-wiecznej sztuki; - przedstawia ranking najważniejszych (lub</p>	<p>Uczeń: -określa stosunek XX-wiecznej sztuki do tradycji kulturowej; - przedstawia własną opinię na temat sztuki XX wieku.</p>	<p>Uczeń: -wykazuje szczególne zaangażowanie w realizację projektów związanych z treściami przedmiotu wiedza o kulturze; -przekracza</p>

	<p>awangardowych, sztuki eksperymentalnej oraz kierunków neostylowych (np. neoklasycyzmu, neoromantyzmu itd.);</p> <p>- wyjaśnia pochodzenie, znaczenie, zastosowanie pojęcia „awangarda”, „sztuka awangardowa”.</p>	<p>- wskazuje związki między sztuką a techniką; stosuje wyrażenie „technicyzacja sztuki”;</p> <p>- wyjaśnia zjawisko i podaje przykłady rewolucyjnego rozwoju sztuki w XX wieku; wymienia najważniejsze nurty</p> <p>awangardowe i eksperymentalne, wskazuje ich teoretyków, inicjatorów;</p>	<p>najciekawszych, zaskakujących) wydarzeń kulturalnych minionego wieku w polskiej i światowej kulturze.</p>		<p>wiadomościami i umiejętnościami treści zawarte w podstawie programowej.</p>
<p>14. Obok sztuki, blisko sztuki – sztuka, czyli zjawiska paraartystyczne II połowy XX wieku i obecnie.</p>	<p>Uczeń:</p> <p>-wymienia przykłady zjawisk paraartystycznych w sztuce; określa ich</p>	<p>Uczeń:</p> <p>-dostrzega współwystępowanie stylów i przenikanie się sztuk w XX-</p>	<p>Uczeń:</p> <p>-przedstawia swoje zainteresowania wybraną dziedziną XX-wiecznej sztuki.</p>	<p>Uczeń:</p> <p>-tworzy projekt autorskiego happeningu.</p>	<p>Uczeń:</p> <p>-wykazuje szczególne zaangażowanie w realizację projektów związanych z</p>

	<p>genezę, charakteryzuje właściwości; nawiązuje do twórczości wybranych autorów;</p> <p>-wskazuje artystyczne nurty sztuki użytkowej.</p>	<p>wiecznej kulturze; omawia to zjawisko na wybranych przykładach.</p>			<p>treściami przedmiotu wiedza o kulturze;</p> <p>-przekracza wiadomościami i umiejętnościami treści zawarte w podstawie programowej.</p>
<p>15. Relacje między kulturą wysoką a popularną.</p>	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - podaje przykłady tekstów reprezentujących kulturę wysokoartystyczną i kulturę popularną; posługuje się pojęciami „komercjalizacja” kultury; globalizacja kultury itp. - wskazuje 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> -dostrzega pozytywne i negatywne aspekty kultury popularnej; -wymienia dodatnie i ujemne strony pop kultury 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> -charakteryzuje i ocenia sposób ich funkcjonowania oraz rolę w realiach współczesności (np. gatunków telewizyjnych, internetowych, muzycznych, literackich, filmowych itd.); -dostrzega różnice i podobieństwa w kontaktach z wysoką i niską 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> -omawia zagadnienie kultury popularnej w kontekście wysokiej sztuki, jej roli i miejsca w realiach współczesności. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> -wykazuje szczególne zaangażowanie w realizację projektów związanych z treściami przedmiotu wiedza o kulturze; -przekracza wiadomościami i umiejętnościami treści zawarte w podstawie programowej.

	<p>przykłady i przyczyny popularności tekstów kultury popularnej (np. wybranych programów telewizyjnych,</p> <p>gatunków literackich, praktyk uczestnictwa w kulturze itd.);</p>		<p>kulturą.</p>		
<p>16. Kultura i sztuka w dobie multimedialnych.</p>	<p>Uczeń: -definiuje pojęcia i charakteryzuje zjawiska związane ze sztuką multimedialną : audiowizualność, interaktywność, rewolucja komputerowa, sztuka Internetu</p>	<p>Uczeń: -podaje przykłady zastosowanie multimedialnych w tworzeniu nowych gatunków medialnych (telewizyjnych, radiowych, prasowych).</p>	<p>Uczeń: -omawia wpływ nowych technologii na rozwój i przeobrażenia kultury i sztuki.</p>	<p>Uczeń: -ocenia wpływ nowych technologii na rozwój i przeobrażenia kultury i sztuki.</p>	<p>Uczeń: -wykazuje szczególne zaangażowanie w realizację projektów związanych z treściami przedmiotu wiedza o kulturze; -przekracza wiadomościami i</p>

	<p>itd.;</p> <p>-zna środki wyrazu stosowane w tradycyjnych, nowych i najnowszych mediach.</p>				<p>umiejętnościami treści zawarte w podstawie programowej.</p>
<p>17. Wielofunkcyjność sztuki i jej oblicza.</p>	<p>Uczeń:</p> <p>-wymienia dziedziny i funkcje sztuki w kulturze.</p>	<p>Uczeń:</p> <p>-wymienia, charakteryzuje oraz ilustruje przykładami funkcje pełnione przez sztukę.</p>	<p>Uczeń:</p> <p>-uzasadnia potrzebę i wylicza korzyści obcowania ze sztuką.</p>	<p>Uczeń:</p> <p>-określa konteksty warunkujące kształt i funkcjonowanie sztuki w kulturze dawnej i współczesnej;</p> <p>-omawia przeobrażenia funkcji pełnionych przez sztukę i wyznaczanych sztuce w historii (dawnej i współczesnej) kultury.</p>	<p>Uczeń:</p> <p>-wykazuje szczególnie zaangażowanie w realizację projektów związanych z treściami przedmiotu wiedza o kulturze;</p> <p>-przekracza wiadomościami i umiejętnościami treści zawarte w podstawie programowej.</p>
<p>18. Sztuka obcowania z dziełami sztuki.</p>	<p>Uczeń:</p> <p>-zna różne formy i możliwe</p>	<p>Uczeń:</p> <p>-zna zasady redagowania</p>	<p>Uczeń:</p> <p>-przedstawia samodzielną</p>	<p>Uczeń:</p> <p>-wykazuje się samodzielną analizą, interpretacją i oceną</p>	<p>Uczeń:</p> <p>-wykazuje szczególnie</p>

	<p>postawy wobec sztuki (np. bierność, obojętność, refleksyjność, wrażliwość, aktywność, zaangażowanie, konsumpcjonizm itp.);</p> <p>- operuje kategoriami stosowanymi w opisie dzieł sztuki i ich odbiorze: temat, forma, treść, środki ekspresji itd.</p> <p>- wie, na czym polega analiza, interpretacja i wartościowanie dzieła sztuki;</p> <p>- formułuje zasady wartościowego,</p>	<p>recenzji dzieł i wydarzeń artystycznych;</p> <p>- wymienia znanych krytyków różnych dziedzin sztuki; nawiązuje do ich opinii, sądów na temat wybranych zjawisk artystycznych.</p>	<p>recenzję wybranego dzieła sztuki lub wydarzenia artystycznego.</p>	<p>wybranego dzieła sztuki dawnej i współczesnej.</p>	<p>zaangażowanie w realizację projektów związanych z treściami przedmiotu wiedza o kulturze;</p> <p>- przekracza wiadomościami i umiejętnościami treści zawarte w podstawie programowej.</p>
--	--	--	---	---	--

	umiejętnego obcowania ze sztuką.				
19. Spotkania ze sztuką.	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> -wykaże zdolność formułowania opinii, argumentów, komentarzy; -zbiera informacje na temat kulturalnych wydarzeń w regionie i w kraju (np. festiwale filmowe, koncerty, wydarzenia kulturalne itp.) 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> -wypowie się w dowolnej formie (sprawozdanie, recenzja, notatka prasowa, inne) na temat określonego doświadczenia kulturalnego. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> -popularyzuje (w dowolnej formie) wśród rówieśników wartość obcowania ze sztuką. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> -organizuje i współorganizuje życie kulturalne w szkole; -przedstawia sprawozdanie z samodzielnych inicjatyw, dotyczących czynnego lub biernego (ale udokumentowanego, np. w formie samodzielnie przygotowanej recenzji filmu, książki, itp.) uczestnictwa w kulturze. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> -wykazuje szczególnie zaangażowanie w realizację projektów związanych z treściami przedmiotu wiedza o kulturze; -przekracza wiadomościami i umiejętnościami treści zawarte w podstawie programowej.
20. W kręgu kina i sztuki filmowej.	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> -wymienia i objaśnia znaczenia pojęć związanych z filmem i sztuką 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zna filmowe środki ekspresji oraz wyznaczniki charakteryzujące poszczególne 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> -prezentuje sylwetkę wybranego reżysera/ aktora / scenarzysty 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> -ocenia sylwetkę i osiągnięcia wybranego reżysera/ aktora / scenarzysty filmowego itp. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> -wykazuje szczególne zaangażowanie w realizację projektów związanych z

	filmową.	gatunki filmowe; - zna najważniejsze wydarzenia w historii kina i znaczące osiągnięcia polskiej i europejskiej kinematografii.	filmowego itp.		treściami przedmiotu wiedza o kulturze; -przekracza wiadomościami i umiejętnościami treści zawarte w podstawie programowej.
21. Uczestnictwo w kulturze - w roli widza filmowego.	Uczeń: -identyfikuje cechy gatunkowe oglądanego filmu.	Uczeń: -redaguje recenzję wybranego filmu z zastosowaniem pojęć i kategorii z zakresu wiedzy o filmie i sztuce filmowej.	Uczeń: -wykazuje się umiejętnością twórczego, krytycznego i kontekstowego oglądania filmów.	Uczeń: -zabiera głos w dyskusji na tematy związane z filmem/gatunkiem filmowym/twórczością wybranego reżysera filmowego lub filmowymi kreacjami cenionego/ulubionego aktora itp.	Uczeń: -wykazuje szczególne zaangażowanie w realizację projektów związanych z treściami przedmiotu wiedza o kulturze; -przekracza wiadomościami i umiejętnościami treści zawarte w podstawie programowej.

<p>22. Komunikacja w kulturze.</p>	<p>Uczeń: -wyjaśnia znaczenie pojęcia „tożsamość narodowa” ; - charakteryzuje rolę tradycji w kształtowaniu narodowej i kulturowej tożsamości; -tworzy katalog polskich znaków i symboli kulturowych;</p>	<p>Uczeń: -wskazuje źródła zagrożeń dla zachowywania odrębności narodowych kultur we współczesnym świecie; dostrzega pozytywne i negatywne aspekty dążeń integracyjnych; przedstawia sposoby przeciwdziałania utracie poczucia narodowej tożsamości ; uzasadnia jej wartość i znaczenie dla człowieka.</p>	<p>Uczeń: -dostrzega i uzasadnia potrzebę wspierania rozwoju i popularyzowania narodowej kultury w realiach współczesności; -identyfikuje i interpretuje znaczenie polskich znaków i symboli narodowych; wskazuje korzenie kulturowe polskości.</p>	<p>Uczeń: -podaje przykłady i motywy nawiązywania do polskiej tradycji narodowej w sztuce dawnej i współczesnej.</p>	<p>Uczeń: -wykazuje szczególnie zaangażowanie w realizację projektów związanych z treściami przedmiotu wiedza o kulturze; -przekracza wiadomościami i umiejętnościami treści zawarte w podstawie programowej.</p>
<p>23. Media w kulturze - dawniej i dziś.</p>	<p>Uczeń: -wymienia główne media kultury i właściwe im środki</p>	<p>Uczeń: -charakteryzuje świat współczesnych mediów i ich</p>	<p>Uczeń: -świadomie i twórczo uczestniczy w kulturze</p>	<p>Uczeń: -stosuje w praktyce edukacyjnej nowe technologie informacyjno-komunikacyjne.</p>	<p>Uczeń: -wykazuje szczególnie zaangażowanie w realizację projektów</p>

	<p>komunikowania znaczeń;</p> <p>-zna sposoby klasyfikowania i funkcje mediów.</p>	<p>wpływ na kulturę oraz jej uczestników;</p> <p>-objaśnia znaczenie zjawiska „kompetencja medialna” oraz wskazuje jego związek z aktywnością kulturalną;</p> <p>-uzasadnia przyczyny popularności i braku popularności wybranych mediów.</p>	<p>medialnej;</p> <p>- zna medialne techniki perswazji i manipulacji np. w telewizji, prasie, Internecie itd.</p>		<p>związanych z treściami przedmiotu wiedza o kulturze;</p> <p>-przekracza wiadomościami i umiejętnościami treści zawarte w podstawie programowej.</p>
24. Świadectwa kultury.	<p>Uczeń:</p> <p>-wyjaśnia znaczenie pojęcia „tożsamość narodowa” ;</p> <p>- charakteryzuje rolę tradycji w kształtowaniu</p>	<p>Uczeń:</p> <p>-wskazuje źródła zagrożeń dla zachowywania odrębności narodowych kultur we współczesnym świecie; dostrzega pozytywne i negatywne aspekty</p>	<p>Uczeń:</p> <p>-dostrzega i uzasadnia potrzebę wspierania rozwoju i popularyzowania narodowej kultury w realiach współczesności;</p>	<p>Uczeń:</p> <p>-podaje przykłady i motywy nawiązywania do polskiej tradycji narodowej w sztuce dawnej i współczesnej.</p>	<p>Uczeń:</p> <p>-wykazuje szczególne zaangażowanie w realizację projektów związanych z treściami przedmiotu wiedza</p>

	<p>narodowej i kulturowej tożsamości;</p> <p>-tworzy katalog polskich znaków i symboli kulturowych.</p>	<p>dążeń integracyjnych; przedstawia sposoby przeciwdziałania utracie poczucia narodowej tożsamości; uzasadnia jej wartość i znaczenie dla człowieka.</p>	<p>-identyfikuje i interpretuje znaczenie polskich znaków i symboli narodowych; wskazuje korzenie kulturowe polskości.</p>		<p>o kulturze;</p> <p>-przekracza wiadomościami i umiejętnościami treści zawarte w podstawie programowej.</p>
<p>25. Polska , Europa,świat - na straży dziedzictwa kulturowego.</p>	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wymienia przykłady i rodzaje zabytków kultury (regionalnej, narodowej, europejskiej, światowej); - wyjaśnia znaczenie pojęć: „zabytek”; „święte miejsce”; „dziedzictwo kulturowe”; „świadectwa epoki”; - wymienia 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - argumentuje i egemplifikuje tezę, że „zabytki kultury materialnej stanowią trwałe świadectwo przemian kulturowych i cywilizacyjnych”; - tworzy listę (z uzasadnieniem) znanych sobie miejsc,zabytków, które powinny zostać otoczone szczególną ochroną; 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zna inicjatywy przeciwdziałania postępującej degradacji kultury w życiu społecznym; -dostrzega negatywne konsekwencje życia „poza kulturą”; - wskazuje mocne i słabe strony współczesnej kultury. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wskazuje zjawiska świadczące o kryzysie kultury i życia kulturalnego we współczesnej Polsce i w świecie; określa ich przyczyny; - dostrzega wartość tradycyjnych kanonów kultury, dostrzega ich trwałość/ zmienność / niezbędność, określa znaczenie dla współczesnych i przyszłych pokoleń. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> -wykazuje szczególne zaangażowanie w realizację projektów związanych z treściami przedmiotu wiedza o kulturze; -przekracza wiadomościami i umiejętnościami treści zawarte w podstawie programowej.

	<p>przykłady polskich zabytków wpisanych na listę światowego dziedzictwa UNESCO.</p>	<p>przygotowuje informacje na ich temat;</p> <ul style="list-style-type: none"> - redaguje list otwarty – apel nawołujący do ochrony zabytków; - omawia funkcje zabytków w kulturze; uzasadnia potrzebę i wskazuje sposoby ich ochrony. 			
<p>26. W kręgu najbliższej ojczyzny.</p>	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wskazuje cechy charakterystyczne dla polskich kultur regionalnych; - podaje przykłady włączania elementów regionalnych w 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia i odróżnia znaczenie pojęć „kulturowy” oraz „kulturalny”; - określa wartość działań animacyjnych; - charakteryzuje i egzemplifikuje 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - śledzi wydarzenia kulturalne w regionie; wykazuje inicjatywę aktywnego w nich uczestnictwa; - uzasadnia potrzebę popularyzowania i urzeczywistniania 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - projektuje własny plan działalności animacyjnej; podejmuje próbę jego realizacji. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wykazuje szczególne zaangażowanie w realizację projektów związanych z treściami przedmiotu wiedza o kulturze; - przekracza wiadomościami i

	<p>obszar narodowej kultury;</p> <ul style="list-style-type: none"> - wymienia sposoby twórczego zachowywania i popularyzowania dziedzictwa kultur regionalnych; - zna tradycje (zwyczaje, obyczaje, znaki, symbole) zamieszkiwanego regionu; - opisuje walory krajobrazowe (zabytkowe) swojej okolicy oraz wskazuje potrzeby inwestycyjne na rzecz jej kulturowego 	<p>rolę animatorów kultury w regionie i poza regionem;</p> <ul style="list-style-type: none"> -określa relacje między narodowym a regionalnym wymiarem kultury. 	<p>idei kulturalnej animacji w różnych wymiarach życia społecznego.</p>		<p>umiejętnościami treści zawarte w podstawie programowej.</p>
--	--	--	---	--	--

	rozwoju.				
27. Kreowanie siebie poprzez kulturę – portret człowieka kulturalnego.	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wymienia cechy charakteryzujące człowieka kulturalnego i osobę niekulturalną; - wylicza sposoby kształtowania i zachowywania kulturalnej postawy wobec życia. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> -opisuje i wartościuje zachowania ludzi w różnych sytuacjach życiowych pod względem poziomu ich kultury osobistej; - objaśnia znaczenie i wskazuje zastosowanie kategorii: analfabeta kulturowy. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - dostrzega zalety „bycia człowiekiem kulturalnym”i konsekwencje lekceważenia norm kulturalnych; wskazuje przyczyny tego zjawiska; objaśnia i posługuje się wyrażeniami „kultura osobista”; „kultura języka”; „kultura dyskusowania”; „kultura życia domowego”, „kultura zabawy” itp. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - dokonuje samooceny poziomu kultury osobistej. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> -wykazuje szczególne zaangażowanie w realizację projektów związanych z treściami przedmiotu wiedza o kulturze; -przekracza wiadomościami i umiejętnościami treści zawarte w podstawie programowej.
28. Sposoby samokształcenia kulturowego.	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wie, na czym polega samokształcenie kulturowe; 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wykazuje motywację do podejmowania kulturowego 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wskazuje tradycyjne i nowoczesne źródła informacji o 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - tworzy plan (roczny lub miesięczny, inny) kulturowego samokształcenia; ustala listę swoich mocnych i słabych stron 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> -wykazuje szczególne zaangażowanie w realizację projektów

	<p>dostrzega wartość, potrzebę, przydatność tej umiejętności;</p> <p>- przedstawia możliwości samodzielnego rozwijania zainteresowań (wiedzy, umiejętności, zachowań) kulturowych.</p>	<p>samokształcenia.</p>	<p>kulturze i sztuce; wykazuje umiejętność ich popularyzowania (np. ciekawe strony internetowe na temat sztuki, wydarzeń kulturalnych itp.).</p>	<p>w obszarze kompetencji kulturowych.</p>	<p>związanych z treściami przedmiotu wiedza o kulturze;</p> <p>-przekracza wiadomościami i umiejętnościami treści zawarte w podstawie programowej.</p>
--	---	-------------------------	--	--	--